

Lovforslag nr. L 200. Fremsat den 29. marts 2006 af justitsministeren (Lene Espersen)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 27. september 2005, som ændret ved lov nr. 1389 af 21. december 2005 og lov nr. 1400 af 21. december 2005 foretages følgende ændringer:

1. § 7, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. I de i stk. 1, nr. 2, nævnte tilfælde hører en handling, som er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat, dog under dansk straffemyndighed, selv om den ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde, når handlingen er omfattet af

- 1) § 222,
- 2) § 223 a,
- 3) § 224, jf. § 222 eller § 223 a,
- 4) § 225, jf. § 222 eller § 223 a,
- 5) § 226,
- 6) § 230,
- 7) § 245 a eller
- 8) § 246, jf. § 245 a.«

2. § 10, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Dette gælder dog ikke for en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat, når handlingen er omfattet af:

- 1) § 222,
- 2) § 223 a,
- 3) § 224, jf. § 222 eller § 223 a,
- 4) § 225, jf. § 222 eller § 223 a,
- 5) § 226,
- 6) § 230,
- 7) § 245 a eller
- 8) § 246, jf. § 245 a.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 3

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning sættes i kraft helt eller delvis for Færøerne med de ændringer, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	6484
1.1.	Lovforslagets formål	6484
1.2.	Hovedtræk af lovforslaget	6484
2.	Gældende ret.....	6485
2.1.	Gældende ret vedrørende seksuel udnyttelse af børn.....	6485
2.2.	Gældende ret vedrørende dansk straffemyndighed i forhold til handlinger foretaget i udlandet	6486
3.	Tidligere overvejelser vedrørende dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet.....	6488
4.	Jurisdiktionsudvalgets overvejelser og forslag.....	6489
5.	Justitsministeriets overvejelser.....	6492
5.1.	Baggrunden for lovforslaget.....	6492
5.2.	Lovforslagets udformning	6493
6.	Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.....	6496
7.	Hørte myndigheder mv.....	6496

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål

Regeringen finder, at Danmark har et ansvar for danske statsborgeres handlinger både herhjemme og i udlandet. Regeringen lægger vægt på, at danske statsborgere ikke lovligt kan flytte strafbare handlinger i form af seksuelt misbrug af børn til udlandet. Også som led i en samlet international indsats mod seksuel udnyttelse af børn i 3. verdenslande finder regeringen derfor, at straffelovens regler om dansk straffemyndighed bør indrettes således, at man ikke kan unddrage sig strafansvar efter danske regler ved at foretage handlingerne under (midlertidige) ophold i et land, hvor forholdene ikke er strafbare.

Formålet med lovforslaget er således at gøre det muligt at straffe danske statsborgere og herboende udlændinge, der i udlandet foretager seksuel udnyttelse af børn, selv om den pågældende handling ikke er strafbar i det land, hvor den er begået.

Lovforslaget har endvidere til formål at sikre, at danske domstole ved strafudmålingen i de sager om

seksuel udnyttelse af børn, hvor der efter forslaget ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed, ikke skal være bundet af et udenlandsk strafmaksimum, hvis gerningsmanden var dansk statsborger eller bosat her i landet på gerningstidspunktet.

Lovforslaget bygger på en delbetænkning fra Justitsministeriets Jurisdiktionsudvalg om dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet (betænkning nr. 1470/2006) (herefter kaldet »betænkningen«). Jurisdiktionsudvalget har til opgave at foretage en generel gennemgang af straffelovens bestemmelser om straffemyndighed (jurisdiktion) med henblik på at vurdere, hvorvidt der kan være behov for at foretage ændringer i disse bestemmelser. Efter anmodning fra Justitsministeriet har udvalget i første række koncentreret sig om at afgive en delbetænkning om spørgsmålet om »sex-turisme« og dobbelt strafbarhed i forbindelse hermed.

1.2. Hovedtræk af lovforslaget

Det følger af straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2, at dansk straffemyndighed i forhold til handlinger foretaget i

udlandet af en person, der har dansk indfødsret eller er bosat her i landet, som udgangspunkt forudsætter, at den pågældende handling tillige er strafbar efter gerningslandets lovgivning (kravet om dobbelt strafbarhed). Straffelovens § 7, stk. 3, indeholder en særlig jurisdiktionsbestemmelse, som indebærer, at der i relation til overtrædelse af straffelovens § 245 a og § 246, jf. § 245 a om kvindelig omskæring ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed. Lovforslaget indebærer, at § 7, stk. 3, udvides til også at omhandle en række nærmere angivne straffelovsbestemmelser vedrørende seksuel udnyttelse af børn.

Ved pådømmelse i Danmark af strafbare forhold begået i udlandet kan danske domstole i dag som hovedregel ikke idømme en straf, som overstiger det strafmaksimum, der gælder efter gerningslandets lovgivning, jf. straffelovens § 10, stk. 2, 1. pkt. En undtagelse herfra er angivet i straffelovens § 10, stk. 2, 2. pkt., hvorefter danske domstole ved strafudmålingen ikke er bundet af et udenlandsk strafmaksimum i sager vedrørende kvindelig omskæring, jf. straffelovens § 245 a eller § 246, jf. § 245 a. Det foreslås, at straffelovens § 10, stk. 2, 2. pkt., udvides til at også at omhandle de bestemmelser om seksuelt misbrug af børn, som foreslås undtaget fra kravet om dobbelt strafbarhed. Dette medfører, at danske domstole ikke vil være bundet af strafmaksimum i gerningslandet i de tilfælde, hvor gerningsmanden havde dansk indfødsret eller var bosat i Danmark på gerningstidspunktet.

2. Gældende ret

2.1. Gældende ret vedrørende seksuel udnyttelse af børn

2.1.1. Straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønsædeligheden indeholder en række bestemmelser, der tager sigte på at beskytte mod seksuelle overgreb, herunder visse bestemmelser, som specifikt omhandler seksuel udnyttelse af børn.

I Danmark er den seksuelle lavalder 15 år. Samleje med et barn under 15 år straffes efter straffelovens § 222 med fængsel indtil 8 år. Hvis barnet var under 12 år, eller hvis gerningsmanden har skaffet sig samleje ved tvang eller ved fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år, jf. § 222, stk. 2. Forbuddet i straffelovens § 222 mod samleje med et barn under 15 år er absolut og gælder således, uanset om der har været anvendt tvang, og uanset om der er tale om misbrug. § 222 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje (jf. § 224) og med hensyn til kønslig omgængelse med en person af samme køn (jf. § 225).

2.1.2. Straffeloven indeholder også en række bestemmelser, der har til formål at beskytte børn og unge mod seksuelle overgreb fra personer, som har en særlig betroet stilling i forhold til barnet eller den unge, eller i forhold til hvem barnet eller den unge står i et afhængighedsforhold.

Straffelovens § 219 indeholder et forbud mod, at den, der er ansat eller tilsynsførende ved bl.a. et børne- eller ungdomshjem, har samleje med nogen, der er optaget i institutionen. Overtrædelse heraf straffes med fængsel indtil 4 år. Bestemmelsen forudsætter ikke, at samlejet finder sted på institutionen, men kan tillige anvendes ved samleje uden for institutionen.

Efter straffelovens § 223, stk. 1, straffes den, der har samleje med en person under 18 år, som er gerningsmandens adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse, med fængsel indtil 4 år. Efter bestemmelsens stk. 2 straffes på samme måde den, som ved groft misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed forfører en person under 18 år til samleje.

Det følger endvidere af straffelovens § 220, at den, der ved groft misbrug af en persons tjenstlige eller økonomiske afhængighed skaffer sig samleje uden for ægteskab, straffes med fængsel indtil 1 år. Strafferammen er dog fængsel indtil 3 år, hvis forholdet er begået over for en person under 21 år.

De nævnte bestemmelser i §§ 219, 220 og 223 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje, jf. § 224, og med hensyn til kønslig omgængelse med en person af samme køn, jf. § 225.

2.1.3. Børneprostitution er reguleret i straffelovens § 223 a. Efter bestemmelsen straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år den, der som kunde mod betaling eller løfte om betaling har samleje med en person under 18 år. Tilsvarende gælder for anden kønslig omgængelse end samleje og for kønslig omgængelse med en person af samme køn, jf. § 224 og § 225. Hvis den prostituerede er under 15 år, er handlingen tillige strafbar efter straffelovens § 222, jf. eventuelt § 224 eller § 225.

Bestemmelsen i § 223 a finder anvendelse, hvis personen under 18 år modtager betaling eller løfte om betaling. Der skal ikke nødvendigvis være tale om betaling af et pengebeløb, men kundens modydelse skal kunne gøres op i penge.

2.1.4. Det er en betingelse for strafansvar efter alle de ovennævnte bestemmelser, at gerningsmanden har handlet forsættligt. Gerningsmanden kan dog straffes efter de nævnte bestemmelser, selv om han alene har handlet uagtsomt i relation til offerets alder, men i så

fald skal en forholdsmæssig mindre straf anvendes, jf. straffelovens § 226.

2.1.5. Straffeloven indeholder endvidere visse generelle bestemmelser om forbud mod at fremme eller udnytte prostitution, jf. straffelovens § 228 og § 229.

Efter § 228, stk. 1, straffes med fængsel indtil 4 år den, der holder bordel, den, der forleder nogen til at søge fortjeneste ved kønslig usædelighed med andre, og den, der for vindings skyld forleder nogen til kønslig usædelighed med andre eller afholder nogen, der driver erhverv ved kønslig usædelighed, fra at opgive det. Efter § 228, stk. 2, straffes med fængsel indtil 4 år den, der tilskynder eller bistår en person under 21 år til at søge erhverv ved kønslig usædelighed, samt den, der medvirker til en persons befordring ud af Danmark, for at denne i udlandet skal drive erhverv ved kønslig usædelighed eller benyttes til en sådan usædelighed, når den befordrede person er under 21 år eller er uvidende om formålet.

Straffelovens § 229 er møntet på de tilfælde, hvor en persons handlinger ikke kan henføres til § 228 om rufferi og bordeldrift, men hvor gerningsmanden alligevel fremmer kønslig usædelighed ved for vindings skyld eller i oftere gentagne tilfælde at optræde som mellemmand eller ved at udnytte en andens erhverv ved kønslig usædelighed. Strafferammen er fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder bøde. Efter § 229, stk. 2, straffes med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde den, der udlejer værelse i hotel mv. til benyttelse til erhvervsmæssig utugt.

2.1.6. Straffelovens § 230 og § 235 omhandler optagelse, udbredelse og besiddelse af børnepornografisk materiale.

Efter § 230 straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år den, der optager utugtige fotografier, film eller lignende af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde udbrede materialet. Bestemmelsen gør det strafbart at anvende børn og unge under 18 år som pornomodeller.

Efter straffelovens § 235 er det strafbart at udbrede, besidde eller mod vederlag gøre sig bekendt med pornografi, der viser personer under 18 år. Bestemmelsen omfatter såvel fotografier og film som fiktiv børnepornografi. Straffen for besiddelse mv. er bøde eller fængsel indtil 1 år. Ifølge § 235, stk. 3, er besiddelse dog ikke strafbar, hvis den person, der vises på billedet, er fyldt 15 år og har givet sit samtykke til den pågældendes besiddelse af billedet.

2.1.7. Endvidere kan nævnes straffelovens § 232. Efter denne bestemmelse straffes med bøde eller

fængsel indtil 4 år den, der ved uterligt forhold krænker blufærdigheden eller giver offentlig forargelse.

Straffelovens § 232 kan eksempelvis finde anvendelse i tilfælde, hvor beføling af et barn ikke har en sådan karakter, at forholdet henføres under § 224 eller § 225, eller ved optagelse af utugtige billeder, herunder billeder af børn, i tilfælde, hvor billedet ikke kan henføres under § 230 om brug af børn som pornomodeller.

2.1.8. Straffelovens kapitel 23 omhandler forbrydelser i familieforhold og indeholder bl.a. i § 210 et forbud mod incest. Efter bestemmelsens stk. 1 straffes med fængsel indtil 6 år den, der har samleje med en slægtning i nedstigende linje. Den, der har samleje med sin broder eller søster, straffes med fængsel indtil 2 år, idet straffen dog kan bortfalde for den, der ikke er fyldt 18 år, jf. stk. 2. Bestemmelserne finder tilsvarende anvendelse med hensyn til kønslig omgængelse med en person af samme køn og med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje, jf. stk. 3.

Straffelovens kapitel 26 vedrører forbrydelser mod den personlige frihed. Kapitlet indeholder i § 262 a en bestemmelse, hvorefter menneskehandel er kriminaliseret som en selvstændig forbrydelse, der omhandler alle aspekter af menneskehandel og den udnyttelse, som ligger bag. Bestemmelsen omfatter den, der rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efterfølgende modtager en person, hvor der anvendes eller har været anvendt ulovlig tvang efter straffelovens § 260, frihedsberøvelse efter § 261, trusler efter § 266, retsstridig fremkaldelse, bestyrkelse eller udnyttelse af en vildfarelse eller anden utilbørlig fremgangsmåde, når handlingen er sket med henblik på udnyttelse af den pågældende ved kønslig usædelighed, tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende forhold eller fjernelse af organer. Overtrædelse af § 262 a straffes med fængsel indtil 8 år.

Hvis den forurettede person er under 18 år, kan der efter § 262 a, stk. 2, straffes for menneskehandel, selv om der ikke har været anvendt de i § 262 a, stk. 1, nævnte tvangsmidler. Dette er ligeledes tilfældet, hvis gerningsmanden ved ydelse af betaling eller anden fordel opnår et samtykke til udnyttelsen fra en person, der har myndighed over den forurettede, jf. stk. 2, nr. 2. Også i disse tilfælde er strafferammen fængsel indtil 8 år.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 17-22.

2.2. Gældende ret vedrørende dansk straffemyndighed i forhold til handlinger foretaget i udlandet

2.2.1. Reglerne i straffelovens kapitel 2 angiver rammerne for, hvornår en handling er omfattet af

dansk straffemyndighed (jurisdiktion) – det vil sige, hvilke sager der kan pådømmes ved danske domstole.

Dansk straffemyndighed omfatter bl.a. handlinger foretaget i den danske stat eller på dansk fartøj, jf. straffelovens § 6 (territorialprincippet). Det gælder også, hvis blot en del af den strafbare virksomhed er foretaget her i landet. Handlingen kan tillige være undergivet dansk straffemyndighed, hvis den uden at være foretaget i Danmark har haft virkning her i landet, jf. straffelovens § 9 (virkningsprincippet).

Hvis den kriminelle handling hverken for så vidt angår handling eller virkning har nogen tilknytning til det danske territorium, kan der i stedet være dansk straffemyndighed efter straffelovens § 7. I så fald er det normalt en betingelse, at gerningsmanden er dansk statsborger eller er bosat her i landet, og at handlingen er strafbar både efter gerningsstedets lov og dansk lov (dobbelts strafbarhed), jf. nærmere herom under pkt. 2.2.2.

De nævnte bestemmelser suppleres af straffelovens § 8. Efter denne bestemmelse er der bl.a. dansk straffemyndighed i forhold til handlinger foretaget uden for den danske stat, uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme, hvis handlingen krænker en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet, jf. § 8, nr. 2, samt dansk straffemyndighed, når handlingen er omfattet af en mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning, jf. § 8, nr. 5.

2.2.2. Straffelovens § 7 er udtryk for det såkaldte aktive personalprincip og indebærer, at en person med en nærmere defineret tilknytning til Danmark under visse betingelser kan retsforfølges i Danmark for en handling, der er begået uden for den danske stat. Bestemmelsen finder anvendelse, hvis den pågældende handling ikke kan lokaliseres til dansk territorium eller fartøj, og hvor straffemyndighed i medfør af § 6 (territorialprincippet) eller § 9 (virkningsprincippet) således er udelukket.

Dansk jurisdiktion i medfør af straffelovens § 7 forudsætter, at der er tale om en handling begået i udlandet af en person, der har *dansk indfødsret* eller er *bosat i den danske stat*. En person anses for bosat i den danske stat, når vedkommende har sit varigere eller tilsigtede varigere hovedopholdssted her i landet. Den nærmere afgrænsning af kriterier kan dog give anledning til en vis tvivl. Efter forarbejderne til bestemmelsen er det afgørende, om den pågældende tilknytning til Danmark foreligger på tidspunktet for sagens påtale.

Efter § 7, stk. 1, nr. 1, er der dansk straffemyndighed i tilfælde, hvor den strafbare handling er foretaget

uden for folkeretligt anerkendt område, forudsat at den pågældende handling kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder. Er handlingen foretaget inden for folkeretligt anerkendt område, er der som udgangspunkt kun dansk straffemyndighed, hvis den pågældende handling tillige er strafbar dér, hvor den er begået (princippet om dobbelt strafbarhed), jf. straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2. I disse tilfælde forudsætter dansk jurisdiktion således, at alle betingelser for at straffe den konkrete handling i gerningslandet – både i objektiv og i subjektiv henseende – er opfyldt.

Det følger af straffelovens § 7, stk. 2, at bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til handlinger begået af en person, der har indfødsret eller bopæl i Finland, Island, Norge eller Sverige, og som opholder sig her i landet.

Straffelovens § 7, stk. 3, blev indsat ved lov nr. 386 af 28. maj 2003 og indeholder en særlig jurisdiktionsregel ved tilfælde af kvindelig omskæring. Der henvises til Folketingstidende 2002/03 tillæg A, side 5521, tillæg B, side 955 og 1268 samt Folketingets forhandlinger, side 7234, 8499 og 9154.

Bestemmelsen indebærer en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed, hvis der er tale om handlinger omfattet af § 245 a, hvorefter den, der ved legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvis, straffes med fængsel indtil 6 år. Er legemsangrebet af en så grov beskaffenhed, eller har det haft så alvorlige følger eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpene omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år, jf. § 246, jf. § 245 a.

Efter § 7, stk. 3, er det afgørende for spørgsmålet om eventuel fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed, om gerningsmanden var dansk statsborger eller bosat i Danmark på *gerningstidspunktet*. Som omtalt ovenfor er det efter den almindelige bestemmelse i § 7, stk. 1, en betingelse for dansk straffemyndighed, at gerningsmanden har den fornødne danske tilknytning på *påtaletidspunktet*.

Af forarbejderne til § 7, stk. 3, fremgår det, at Justitsministeriet fandt det rigtigst, at den foreslåede undtagelse fra kravet om dobbelt strafbarhed alene omfatter handlinger, som er foretaget i udlandet, efter at den pågældende har opnået dansk indfødsret eller bosat sig her i landet, således at vedkommende i almindelighed på gerningstidspunktet må formodes at være bekendt med grundlæggende normer i det danske samfund. Bestemmelsen i § 7, stk. 3, blev derfor udformet således, at den alene finder anvendelse i forhold til personer, som på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat.

Den særlige jurisdiktionsbestemmelse i § 7, stk. 3, finder anvendelse i tilfælde, hvor kvindelig omskæring foretages i et land, hvor handlingen ikke er strafbar. Sker omskæringen i et land, hvor handlingen konkret er strafbar, vil den almindelige jurisdiktionsregel i § 7, stk. 1, nr. 2, være anvendelig, herunder i relation til kravet om, at gerningsmanden blot skal være hjemmehørende i Danmark på tidspunktet for sagens påtale.

2.2.3. Når der rejses tiltale her i landet på grundlag af reglerne om dansk straffemyndighed i straffelovens §§ 6-9, skal afgørelsen af, om et strafbart gerningsindhold er realiseret, og hvilken straf eller anden retsfølge der skal anvendes, ske efter dansk ret, jf. straffelovens § 10, stk. 1, medmindre der i lovgivningen konkret er foreskrevet andet.

I tilfælde, hvor dansk straffemyndighed vedrørende handlinger begået inden for folkeretligt anerkendt område er begrundet i straffelovens § 7, stk. 1, eller stk. 2, og således bygger på et princip om dobbelt strafbarhed, følger det imidlertid af straffelovens § 10, stk. 2, 1. pkt., at der ved reaktionsvalget ikke kan idømmes strengere straf, end hvad der er hjemmel til i gerningslandets lovgivning. Dette betyder ikke, at der ikke kan idømmes strengere straf end den, der konkret ville være udmålt ved pådømmelse i gerningslandet, men straffen skal ligge inden for strafferammen i den tilsvarende bestemmelse i gerningslandets lovgivning.

I forbindelse med gennemførelsen af straffelovens § 7, stk. 3, om straffemyndighed ved tilfælde af kvindelig omskæring, blev straffelovens § 10, stk. 2, suppleret med et 2. pkt., hvorefter der ved handlinger omfattet af straffelovens § 245 a eller § 246, jf. § 245 a, ikke stilles krav om hensyntagen til gerningslandets strafmaksimum.

Om baggrunden for denne tilføjelse er i forarbejderne anført, at straffelovens § 10, stk. 2, ville betyde, at danske domstole i sager om kvindelig omskæring, hvor handlingen foretages i et andet land, hvor handlingen er strafbar, ville være bundet af det udenlandske strafmaksimum. Hvis kvindelig omskæring i gerningslandet eksempelvis alene er sanktioneret med bødestraf, ville bestemmelsen i § 10, stk. 2, føre til, at der ikke i Danmark kunne idømmes fængselsstraf for handlingen. På den baggrund fandt man det bedst stemmende med den foreslåede fravigelse af princippet om dobbelt strafbarhed i sager om kvindelig omskæring, at straffen i disse sager i alle tilfælde kan fastsættes uden hensyn til lovgivningen på gerningsstedet.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 23-37.

3. Tidligere overvejelser vedrørende dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet

Spørgsmålet om ophævelse af kravet om dobbelt strafbarhed i sager vedrørende seksuelt misbrug af børn har tidligere været drøftet i Folketinget. I folketingsåret 1996/97 behandlede Folketinget bl.a. et beslutningsforslag (B 45) fremsat af medlemmer af Venstre og Det Konservative Folkeparti om straf for seksuelt misbrug af børn i udlandet. Efter beslutningsforslaget skulle regeringen pålægges at fremsætte forslag til ændring af straffeloven, således at kravet om dobbelt strafbarhed ikke skulle gælde ved seksuelt misbrug af børn i udlandet.

Beslutningsforslaget blev ikke vedtaget, bl.a. under henvisning til principielle betænkeligheder ved at ophæve kravet om dobbelt strafbarhed og overvejelser om, hvorvidt forslaget var en egnet metode til at sikre en beskyttelse af børn mod seksuelle overgreb. Et flertal fandt således, at der var behov for nærmere undersøgelser af behovet for at fravige kravet om dobbelt strafbarhed på dette område.

I forlængelse heraf indhentede Justitsministeriet i 1997/98 via Udenrigsministeriet oplysninger om den seksuelle lavalder og andre regler om seksuelt misbrug af børn i de lande i Asien, Afrika og Sydamerika, der i almindelighed er fjernmål for danske turistrejser. Herudover blev der indhentet oplysninger om retstilstanden i Europarådets medlemslande. Det indhentede materiale indeholdt oplysninger fra i alt 54 lande.

I lyset af de indhentede oplysninger konkluderede Justitsministeriet i et notat oversendt til Folketingets Retsudvalg den 6. juli 1998, at der næppe vil kunne opnås nævneværdige forbedringer af indsatsen mod misbrug af børn ved at ophæve straffelovens krav om dobbelt strafbarhed. Ministeriet fremhævede i den forbindelse navnlig, at den seksuelle lavalder kun i 3 af de 54 adspurgte lande var lavere end 14 år, samt at der i alle landene var generelle regler rettet mod en række andre former for seksuelt misbrug.

Justitsministeriet bemærkede endvidere, at ministeriet ikke var bekendt med konkrete sager, hvor straffelovens krav om dobbelt strafbarhed havde medført, at en herboende person ikke kunne straffes for seksuelt misbrug af et barn i udlandet, men at ministeriet fortsat ville være opmærksom på udviklingen med henblik på i givet fald at tage spørgsmålet om dobbelt strafbarhed op til fornyet overvejelse.

Der henvises til betænkningens side 46-48.

4. Jurisdiktionsudvalgets overvejelser og forslag

4.1. Jurisdiktionsudvalget har i sin betænkning taget udgangspunkt i, at kravet om dobbelt strafbarhed er en grundlæggende betingelse for jurisdiktion i henhold til det såkaldte aktive personalprincip. Straffeloven indeholder således i dag kun én undtagelse hertil, jf. § 7, stk. 3, om kvindelig omskæring. Kravet kendes endvidere fra lovgivningen i en lang række andre lande som en generel betingelse for at kunne pådømme handlinger foretaget uden for domslandet. Baggrunden for kravet om dobbelt strafbarhed er et grundlæggende hensyn til at sikre forudsigelighed samt indretningssynspunkter, idet en person i almindelighed bør kunne regne med, at vedkommende ikke senere kan strafforfølges, hvis der er handlet i overensstemmelse med den lovgivning, der gælder i det land, hvor handlingen er foretaget.

Udvalget bemærker endvidere, at en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed i et vist omfang kan opfattes som indblanding i gerningslandets forhold, og at der i forbindelse med overvejelser om at fravige princippet tillige bør indgå hensynet til det samspil mellem flere landes lovgivning, der er indbygget i princippet, herunder spørgsmålet om hvordan man fra dansk side i givet fald ville se på tilsvarende fravigelser i andre landes lovgivning. Hvis andre lande generelt ophævede kravet om dobbelt strafbarhed i deres lovgivning, ville det således betyde, at udlændinge senere ville kunne straffes i deres hjemland for handlinger, der fuldt lovligt er foretaget under ophold i Danmark, eksempelvis homoseksuelt forhold mellem voksne.

Udvalget finder på den baggrund, at der kan anføres en række forhold, der kan tale for, at princippet kun bør fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder, eller der i øvrigt er et særligt behov herfor. Udvalget bemærker i den forbindelse, at der kan tænkes tilfælde, hvor der i international sammenhæng er bred tilslutning til at anse en handling som så alvorlig, at strafforfølgning bør være mulig uafhængig af gerningslandets lovgivning. I disse tilfælde, hvor der er en international forståelse af, hvornår en handling har en sådan alvorlig karakter, vil der ofte foreligge internationale konventioner mv., der forpligter de tiltrædende stater til at kriminalisere og have straffemyndighed i forhold til handlinger omfattet af konventionens anvendelsesområde. I forhold til sådanne konventionsregulerede forbrydelser vil dobbelt strafbarhed allerede efter gældende dansk ret være uden betydning for spørgsmålet om dansk jurisdiktion, idet straffelovens § 8, nr. 5, der vedrører handlinger, som er omfattet af mellemfolkelige overenskomster, ifølge

hvilke Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning, ikke stiller krav om dobbelt strafbarhed.

Udvalget fremhæver, at der i relation til seksuel udnyttelse af børn foreligger en række internationale instrumenter, der forpligter de tiltrædende stater til at sikre beskyttelse af børn mod sådanne overgreb, herunder FN's børnekonvention, den valgfri protokol hertil om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi, ILO-konvention nr. 182 om børnearbejde og EU-rammeafgårelsen om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. Danmark har undertegnet og ratificeret disse instrumenter. Udvalget bemærker, at ingen af disse internationale retsakter er mellemfolkelige overenskomster af en sådan karakter, at retsforfølgning i Danmark i medfør af straffelovens § 8, nr. 5, kan gennemføres uafhængig af, om den pågældende handling er strafbar i gerningslandet.

Vurderingen af, om der er behov for en isoleret dansk løsning på området, således at der i sager om seksuel udnyttelse af børn i udlandet er dansk straffemyndighed uafhængigt af kravet om dobbelt strafbarhed, beror efter udvalgets opfattelse primært på overvejelser af mere retspolitisk karakter. På den baggrund har udvalget begrænset sig til at pege på, at der – hvis en sådan regulering ønskes gennemført i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet – efter udvalgets opfattelse kan overvejes to mulige modeller, jf. herom nedenfor.

Udvalget fremhæver i den forbindelse, at der er tale om et område, hvor et beskyttelsesbehov allerede er anerkendt i international sammenhæng i form af forskellige instrumenter med varierende grad af forpligtelser for de tiltrædende stater, og at en sådan regulering, hvorefter personer med dansk tilknytning, som foretager seksuelt misbrug af børn i udlandet, skal være undergivet dansk straffemyndighed uafhængig af indholdet af gerningsstedets lovgivning, vil være i overensstemmelse med intentionerne bag FN's børnekonvention og de øvrige nævnte instrumenter. I tilfælde af, at ikke alle lande lever op til instrumenternes forpligtelse til at beskytte børn mod seksuel misbrug, herunder ved strafferetlige tiltag, kan Danmark med en sådan regel siges at varetage hensynene bag instrumenterne og bidrage til en effektiv international beskyttelse som tilsigtet heri. Selv om FN's børnekonvention således ikke forpligter til en regulering, hvorefter der ses bort fra kravet om dobbelt strafbarhed, er det utvivlsomt, at konventionen berettiger hertil. Reguleringen vil netop indebære, at personer med dansk tilknytning ikke vil kunne udnytte en eventuel manglende efterlevelse af børnekonventionen i andre lande,

idet retsforfølgning i Danmark vil kunne indledes uafhængig af, om der foreligger dobbelt strafbarhed.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 45-46 og 48-54.

4.2. Udvalget har som anført ovenfor overvejet to mulige modeller for at etablere en retstilstand, hvorefter der ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed ved seksuel udnyttelse af børn i udlandet.

En mulighed kunne være at gennemføre en generel bestemmelse, hvorefter handlinger, som vedrører seksuel udnyttelse, og som efter dansk ret kan straffes efter en bestemmelse med et vist strafmaksimum, generelt er undergivet dansk straffemyndighed, uanset om der foreligger dobbelt strafbarhed. Strafferammekravet måtte efter udvalgets opfattelse i givet fald fastlægges ganske højt, idet en undtagelse fra det almindelige krav om dobbelt strafbarhed som udgangspunkt bør reserveres til alvorlige lovovertrædelser. En mulighed kunne være en regel, hvorefter der ved handlinger, der er omfattet af straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønsædeligheden, og som har et strafmaksimum på mindst 6 års fængsel, ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed som betingelse for dansk jurisdiktion.

Hermed ville i givet fald opnås, at kravet om dobbelt strafbarhed ikke finder anvendelse ved voldtægt (§ 216), samleje ved tilsnigelse (§ 221), samleje med mindreårige (§ 222) og særligt grove tilfælde af brug af børn og unge som pornomodeller (§ 230). Den særlige jurisdiktionsregel vil dermed også omfatte visse bestemmelser, der har et mere generelt sigte og ikke specifikt omhandler seksuelt misbrug af børn. Samtidig vil en sådan bestemmelse imidlertid også betyde, at handlinger, der ligger i kerneområdet for seksuel udnyttelse af børn, ikke bliver omfattet, herunder børneprostitution efter straffelovens § 223 a, der kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Udvalget konkluderer på den baggrund, at en sådan generel regulering rammer både for bredt og for snævert i forhold til intentionen om at muliggøre retsforfølgning af danskere, der foretager seksuel udnyttelse af børn i udlandet. Udvalget kan derfor ikke anbefale denne løsningsmodel.

Udvalget anfører, at en anden mulighed kunne være at foretage en specifik opregning af de straffelovsbestemmelser, der er undergivet en særlig jurisdiktionsregel, hvor der ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed. En sådan model kan siges at videreføre og udbygge den lovtekniske løsning, der blev introduceret med straffelovens § 7, stk. 3, om kvindelig omskæring.

Udvalget konkluderer, at en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed efter udvalgets opfattelse bør re-

serveres til tilfælde, hvor der er et særligt beskyttelsesbehov. Derfor bør en regulering af spørgsmålet efter udvalgets opfattelse ikke søges gennemført via en generel jurisdiktionsregel, men derimod have form af en specifik opregning af de straffelovsovertrædelser, i forhold til hvilke der er et særligt beskyttelsesbehov. Hertil kommer, at en sådan opregning af enkelte bestemmelser kan justeres, efterhånden som der eventuelt måtte opstå behov herfor.

Udvalget fremhæver samtidig, at den praktiske effekt af en bestemmelse, efter hvilken kravet om dobbelt strafbarhed ophæves, vil kunne være begrænset. Eftersom dansk politi ikke har mulighed for på egen hånd at foretage efterforskning på et andet lands territorium, vil virkningen af en ophævelse af kravet om dobbelt strafbarhed i praksis i vid udstrækning afhænge af, i hvilket omfang lokale myndigheder vil bistå dansk politi med efterforskning og bevissikring i det land, hvor handlingen er begået. Udvalget tilføjer, at Danmark som udgangspunkt alene yder andre lande retshjælp, hvis der er tale om en handling, der også vil være strafbar efter dansk lovgivning. I det omfang andre lande stiller tilsvarende krav i forbindelse med retshjælp, må det forventes at være forbundet med betydelige vanskeligheder at fremskaffe og sikre det relevante bevismateriale i sager, hvor der ikke foreligger dobbelt strafbarhed.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 54-57.

4.3. Udvalget har herefter overvejet, hvilke straffelovsovertrædelser der bør indgå i opregningen i en særlig jurisdiktionsbestemmelse vedrørende seksuel udnyttelse af børn i udlandet.

Det er udvalgets grundlæggende opfattelse, at der bør udvises tilbageholdenhed med at fravige det almindelige princip om dobbelt strafbarhed, og at der derfor bør foretages en snæver afgrænsning af, hvilke bestemmelser der i givet fald skal være undergivet en særlig regulering i jurisdiktionsmæssig henseende.

På den baggrund finder udvalget, at en særlig jurisdiktionsbestemmelse bør udformes snævert med det formål for øje at etablere en retstilstand i overensstemmelse med det, der er udtrykt i regeringsgrundlaget »Nye mål« fra februar 2005 – det vil sige en jurisdiktionsregel, der for det første alene omfatter bestemmelser, der specifikt omhandler seksuel udnyttelse af børn, og som for det andet vedrører situationer, hvor udnyttelsen typisk kan finde sted uden for dansk territorium i forbindelse med en danskers (midlertidige) ophold i udlandet. Herved sikres det, at bestemmelsen omfatter de tilfælde, hvor en person med dansk tilknytning søger at undgå strafansvar ved at flytte sine aktiviteter til et andet land, hvor handlingen ikke er

undergivet samme strafferetlige regulering som i Danmark.

Udvalget foreslår på den baggrund, at den særlige jurisdiktionsregel for det første skal omfatte straffelovens § 222 om samleje med et barn under 15 år, anden kønslig omgængelse med et barn under 15 år, jf. § 224, jf. § 222, og kønslig omgængelse med et barn under 15 år af samme køn, jf. § 225, jf. § 222. Bestemmelsen bør endvidere efter udvalgets opfattelse omfatte børneprostitution efter straffelovens § 223 a, uanset om der er tale om samleje eller anden kønslig omgængelse med barnet, jf. § 224, jf. § 223 a, og uanset om den børneprostituerede er af modsatte eller samme køn som kunden, jf. § 225, jf. § 223 a.

Dansk straffemyndighed i forhold til disse bestemmelser bør efter udvalgets opfattelse ikke afhænge af, om gerningsmanden har handlet forsætligt eller uagtsomt i relation til barnets alder. I en dækkende jurisdiktionsbestemmelse vedrørende seksuel udnyttelse af børn bør der derfor også henvises til straffelovens § 226.

Endelig bør der efter udvalgets opfattelse ske en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed ved overtrædelse af straffelovens § 230 om anvendelse af børn og unge under 18 år som pornomodeller.

For så vidt angår straffelovens øvrige bestemmelser om seksuel udnyttelse har udvalget ikke fundet grundlag for at medtage disse under en særlig jurisdiktionsmæssig regulering. Udvalget har i den forbindelse lagt vægt på, at bestemmelserne enten vedrører seksuelt misbrug generelt og ikke kun af børn eller vedrører handlinger, der ikke har en naturlig sammenhæng med den situation, at en person med dansk tilknytning tager til udlandet for under midlertidigt ophold dér at foretage handlinger, som vedkommende ikke lovligt kan foretage her i landet.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 57-62.

4.4. Straffelovens § 7, stk. 1, omfatter personer med dansk indfødsret og personer, som er bosat her i landet. Som nævnt kan det være forbundet med en vis tvivl at fastslå rækkevidden af begrebet »bosat«.

Afgrænsningen af den personkreds, der er omfattet af dette jurisdiktionsprincip, indgår som et element i Jurisdiktionsudvalgets samlede overvejelser om udformningen af de danske bestemmelser om straffemyndighed. Udvalget har derfor ikke fundet anledning til i forbindelse med overvejelserne om særregler vedrørende straffemyndighed i tilfælde af »sex-turisme« at foreslå ændringer i den personkreds, der i dag er omfattet af § 7, stk. 1.

Også i forhold til en særlig jurisdiktionsbestemmelse vedrørende seksuel udnyttelse af børn i udlandet

bør den omhandlede personkreds således efter udvalgets opfattelse være personer med dansk indfødsret og personer, der er bosat i den danske stat.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 62.

4.5. Efter straffelovens § 7, stk. 1, er det afgørende for spørgsmålet om dansk straffemyndighed, om gerningsmanden havde den fornødne danske tilknytning på påtaletidspunktet. En person vil således efter § 7, stk. 1, kunne straffes her i landet også for handlinger, som vedkommende har foretaget i udlandet, inden tilknytningen til Danmark blev etableret. I straffelovens § 7, stk. 3, om kvindelig omskæring lægges ikke vægt på påtaletidspunktet. Efter bestemmelsens ordlyd er det derimod afgørende, om gerningsmanden havde den fornødne danske tilknytning på *gerningstidspunktet*.

Udvalget bemærker, at denne ændring i forhold til § 7, stk. 1, skyldtes et ønske om at sikre, at den særlige jurisdiktionsregel kun omfatter handlinger, som gerningsmanden foretager i udlandet efter det tidspunkt, hvor vedkommende har haft mulighed for og anledning til at gøre sig bekendt med indholdet af dansk lovgivning.

Tilsvarende synspunkter kan efter udvalgets opfattelse gøres gældende i forhold til en bestemmelse, hvorefter der ved seksuel udnyttelse af børn i udlandet ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed. Dansk straffemyndighed i medfør af en ny bestemmelse herom bør således kun komme i anvendelse, hvis gerningsmanden, på det tidspunkt hvor handlingen blev begået, havde anledning til at kende indholdet af dansk lovgivning.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 63.

4.6. En fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed ved seksuel udnyttelse af børn i udlandet vil gøre det muligt at retsforfølge danske statsborgere og personer bosat i Danmark for sådanne handlinger, selv om handlingen ikke er strafbar i gerningslandet. I sådanne tilfælde vil sagens gennemførelse i Danmark alene ske under hensyntagen til dansk lovgivning, jf. § 10, stk. 1.

I lighed med den regulering, der gælder for så vidt angår kvindelig omskæring, finder udvalget, at det vil stemme bedst overens med en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed ved seksuel udnyttelse af børn, hvis disse sager som udgangspunkt alene afgøres under hensyntagen til dansk lovgivning – selv i tilfælde, hvor handlingen er strafbar efter gerningslandets lovgivning.

Da dansk straffemyndighed efter den almindelige bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 2, imidlertid også omfatter handlinger, begået inden gerningsmanden opnåede

tilknytning her til landet, og hvor vedkommende ikke har haft anledning til at gøre sig bekendt med dansk lovgivning, er det udvalgets opfattelse, at dette udgangspunkt alene bør gælde, hvis den fornødne tilknytning til Danmark forelå på gerningstidspunktet.

På den baggrund finder udvalget, at bestemmelsen i § 10, stk. 2, 1. pkt., kun bør fraviges i sager om seksuelt misbrug af børn i udlandet, hvis gerningsmanden var dansk statsborger eller bosat her i landet på gerningstidspunktet. Udvalget foreslår derfor, at en sådan forudsætning om gerningsmandens tilknytning til Danmark på gerningstidspunktet udtrykkelig kommer til at fremgå af ordlyden af § 10, stk. 2, 2. pkt., og at opregningen i bestemmelsen udvides til at omfatte de handlinger, der efter udvalgets forslag bør være undergivet en særlig jurisdiktionsmæssig regulering.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 64-65.

4.7. Der kan være en række tvivlsspørgsmål forbundet med fastlæggelse af dansk straffemyndighed vedrørende forsøgs- og medvirkenshandling i sager, hvor den fuldbyrdede handling ikke er strafbar i fuldbyrdeslandet, eller hvor der ikke efter lovgivningen i fuldbyrdeslandet er tale om en strafbar forsøgs- eller medvirkenshandling.

Henset til, at der er tale om komplicerede problemstillinger af mere generel karakter og ikke forhold, der knytter sig særligt til spørgsmålet om dobbelt strafbarhed i forbindelse med seksuel udnyttelse af børn i udlandet, har udvalget ikke fundet grundlag for i sin delbetænkning at behandle disse spørgsmål nærmere. Udvalget bemærker, at de rejste problemstillinger i stedet mere indgående vil blive behandlet i forbindelse med udvalgets generelle overvejelser om dansk straffemyndighed.

I relation til spørgsmålet om seksuel udnyttelse af børn i udlandet finder udvalget således alene anledning til at pege på, at retstilstanden bør fastlægges på samme måde som ved kvindelig omskæring.

Der henvises i øvrigt til betænkningens side 65-66.

5. Justitsministeriets overvejelser

5.1. Baggrunden for lovforslaget

Som anført under pkt. 3 har spørgsmålet om fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed i forhold til sager om seksuel udnyttelse af børn tidligere været overvejet.

Efter Folketingets behandling af beslutningsforslag nr. B 45 i 1996/97 har der i tiltagende grad været fokus på behovet for at sikre, at lovgivningen yder den nødvendige strafferetlige beskyttelse af børn mod seksuelle overgreb og udnyttelse. Også i internationale

sammenhænge er der i stigende grad opmærksomhed omkring alvoren af den krænkelse, som et barn udsættes for ved seksuelt misbrug, herunder i forbindelse med såkaldt »sex-turisme«.

Bl.a. på denne baggrund anmodede Justitsministeriet i efteråret 2005 Jurisdiktionsudvalget om at færdiggøre sine overvejelser om dansk straffemyndighed i denne type sager inden den 1. februar 2006.

Som det er anført ovenfor, er det Jurisdiktionsudvalgets opfattelse, at kravet om dobbelt strafbarhed er et grundlæggende strafferetligt princip, og at der kan anføres en række forhold, som kan tale for, at princippet kun bør fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder, eller der i øvrigt er et særligt behov herfor.

Justitsministeriet er enig i disse synspunkter. Justitsministeriet finder således også, at der bør udvises forsigtighed i forhold til at fravige princippet om dobbelt strafbarhed som forudsætning for at kunne pådømme handlinger foretaget i udlandet af personer med dansk tilknytning. Samtidig er det som anført af udvalget væsentligt at være opmærksom på, at på områder, hvor der i international sammenhæng er bred tilslutning til at anse bestemte handlinger som så alvorlige, at der bør kunne strafforfølges uden hensyn til lovgivningen i gerningslandet, foreligger der ofte mellemfolkelige overenskomster, der forpligter de tiltrædende stater til at kunne retsforfølge.

Som udvalget nærmere har redegjort for, er der for så vidt angår handlinger, der indebærer seksuelt misbrug af børn, tale om et område, hvor et beskyttelsesbehov allerede er bredt anerkendt i international sammenhæng i kraft af en række instrumenter, der i varierende grad forpligter de tiltrædende stater til at sikre beskyttelsen af børn mod seksuel udnyttelse, herunder via strafferetlige tiltag. De pågældende internationale instrumenter er imidlertid ikke mellemfolkelige overenskomster af en sådan karakter, at dansk straffemyndighed uden hensyn til kravet om dobbelt strafbarhed ville følge af straffelovens § 8, nr. 5. Som fremhævet af udvalget vil en lovgivning, hvorefter personer med dansk tilknytning, som foretager seksuel udnyttelse af børn i udlandet, undergives dansk straffemyndighed uafhængig af kravet om dobbelt strafbarhed, være på linje med de internationale instrumenter, selv om instrumenterne ikke forpligter de tiltrædende stater til have straffemyndighed.

En sådan regulering vil indebære, at personer med dansk tilknytning ikke vil kunne udnytte en eventuel manglende strafferetlig regulering i udlandet, idet retsforfølgning i Danmark vil kunne indledes uafhængig af, om der foreligger dobbelt strafbarhed. Regule-

ringen vil således sikre, at Danmark bidrager mere effektivt til at realisere målene med de internationale konventioner mv. på området.

På den baggrund er der i relation til seksuel udnyttelse af børn i udlandet efter Justitsministeriets opfattelse tale om et område, hvor der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at fravige det almindelige krav om dobbelt strafbarhed som betingelse for dansk jurisdiktion i forhold til handlinger fortaget i udlandet af personer med dansk tilknytning.

5.2. Lovforslagets udformning

5.2.1. Som omtalt ovenfor har Jurisdiktionsudvalget overvejet flere modeller og anbefalet, at en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed i sager om seksuel udnyttelse af børn gennemføres via en udbygning af opregningen af bestemmelser i straffelovens § 7, stk. 3, hvorefter der ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed ved kvindelig omskæring. Udvalget har endvidere angivet, hvilke bestemmelser der efter udvalgets opfattelse bør indgå i denne opregning.

Justitsministeriet kan tilslutte sig denne lovtekniske løsning. Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig udvalgets forslag til afgrænsningen af de bestemmelser, i forhold til hvilke kravet om dobbelt strafbarhed bør fraviges.

Justitsministeriet finder således ligesom udvalget, at den særlige jurisdiktionsbestemmelse bør omfatte overtrædelse af straffelovens § 222, der omhandler samleje med et barn under den seksuelle lavalder. Sideligt hermed bør også i jurisdiktionsmæssig henseende være tilfælde, hvor den seksuelle udnyttelse har haft karakter af anden kønslig omgængelse end samleje, jf. § 224, og tilfælde, hvor udnyttelsen er rettet mod en person af samme køn, jf. § 225. Derfor foreslås det, at der i tilknytning til en særlig jurisdiktionsregel i forhold til § 222 fastlægges en tilsvarende jurisdiktionsbestemmelse for handlinger omfattet af straffelovens § 224, jf. § 222 og § 225, jf. § 222.

Bestemmelsen vil indebære, at en dansk statsborger eller en person, der er bosat i Danmark, vil kunne straffes her i landet, hvis vedkommende i udlandet har samleje eller anden kønslig omgængelse med en person under 15 år – uanset om dette ikke er strafbart efter gerningslandets lovgivning. Bestemmelsen vil således bl.a. sikre dansk straffemyndighed i tilfælde af »sex-turisme«, hvor herboende personer tager på ferieophold i f.eks. afrikanske eller asiatiske lande, der har en lavere seksuel lavalder end i Danmark, med det formål at kunne foretage seksuelle aktiviteter, der efter dansk lovgivning er strafbare.

Den foreslåede bestemmelse sonderer ikke mellem de forskellige formål, der kan være med, at den pågældende opholder sig i gerningslandet. Bestemmelsen vil således også indebære, at der kan ske retsforfølgning i Danmark i et tilfælde, hvor eksempelvis en dansk statsborger under skoleophold i Island har frivilligt samleje med en pige på 14 år – også selv om dette ikke er strafbart efter islandsk ret, hvor den seksuelle lavalder er 14 år. Det er forudsat i den forbindelse, at der i overensstemmelse med sædvanlig praksis meddeles tiltalefrafald, hvis der er tale om et frivilligt seksuelt forhold mellem to unge uden stor aldersforskel.

Justitsministeriet er endvidere enig med udvalget i, at den særlige jurisdiktionsbestemmelse bør omfatte børneprostitution efter straffelovens § 223 a. Denne bestemmelse er ligesom § 222 udtryk for seksuel udnyttelse af mindreårige og omhandler en situation, der ofte forbindes med aktiviteter udøvet som led i »sex-turisme«.

Også i forhold til børneprostitution bør jurisdiktionsbestemmelsen finde anvendelse, uanset om kunden har samleje eller anden kønslig omgængelse med barnet, og uanset om den børneprostituerede er af modsatte eller samme køn som kunden. I tilknytning til en særlig jurisdiktionsbestemmelse i forhold til § 223 a foreslås derfor en tilsvarende jurisdiktionsregel for handlinger omfattet af straffelovens § 224, jf. § 223 a og § 225, jf. § 223 a.

I det omfang en overtrædelse af § 223 a er rettet mod et barn under 15 år, vil § 222, eventuelt jf. § 224 eller § 225, tillige være anvendelig. Da disse bestemmelser er omfattet af den foreslåede særlige jurisdiktionsregel, vil tilføjelsen af § 223 a især have betydning i de tilfælde, hvor børneprostitutionen vedrører en person i aldersgruppen 15-17 år.

Straffelovens § 226 omhandler den situation, hvor straf efter bl.a. §§ 222, 223 a, 224 og 225 afhænger af den krænkede persons alder, og hvor gerningsmanden har handlet uden kendskab til den pågældendes alder, således at forholdet ikke kan tilregnes ham som forsættligt. I disse tilfælde kan der efter § 226 anvendes en forholdsvis mindre straf, hvis gerningsmanden dog har handlet uagtsomt.

Justitsministeriet er enig med udvalget i, at de hensyn, der bærer et ønske om at kunne retsforfølge i Danmark i tilfælde af seksuel udnyttelse af børn i udlandet i forbindelse med »sex-turisme«, gør sig gældende både i forhold til forsættlige og uagtsomme overtrædelser af de omhandlede bestemmelser. En dækkende jurisdiktionsbestemmelse i relation til de pågældende overtrædelser bør derfor muliggøre rets-

forfølgning i Danmark uden krav om dobbelt strafbarhed også i de tilfælde, hvor det alene er muligt at bevise, at gerningsmanden har handlet uagtsomt i relation til offerets alder. Det foreslås derfor, at der i opregningen i den særlige jurisdiktionsbestemmelse også henvises til straffelovens § 226.

Det bør i den forbindelse efter Justitsministeriets opfattelse indgå i forsæts- og uagtsomhedsvurderingen, at det efter omstændighederne vil kunne være vanskeligere for en person fra Danmark at bedømme alderen på børn og unge fra andre lande.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig udvalgets forslag om, at kravet om dobbelt strafbarhed tillige bør fraviges i forhold til overtrædelse af straffelovens § 230 om anvendelse af børn og unge under 18 år som pornomodeller. Handlinger omfattet af straffelovens § 230 indeholder på samme måde som børneprostitution et element af misbrug, der vil kunne foretages som led i »sex-turisme«. En særlig jurisdiktionsbestemmelse for disse overtrædelser vil således eksempelvis indebære, at en dansk instruktør af pornografiske film ikke kan unddrage sig strafansvar ved at flytte sine filmoptagelser til et land, hvor brug af mindreårige lokale pornomodeller ikke kan straffes.

I det omfang de anvendte pornomodeller er under 15 år, vil straffelovens § 222, eventuelt jf. § 224 eller § 225 være anvendelig. Som nævnt foreslås disse bestemmelser omfattet af den særlige jurisdiktionsbestemmelse. En opregning, hvori også overtrædelse af § 230 indgår, vil således navnlig sikre, at der også er dansk straffemyndighed i tilfælde, hvor de anvendte pornomodeller er i aldersgruppen 15-17 år.

For så vidt angår den øvrige del af de bestemmelser, der kan være relevante ved seksuelt misbrug af børn, finder Justitsministeriet ligesom udvalget ikke grundlag for at medtage disse under den foreslåede særlige jurisdiktionsmæssige regulering. Justitsministeriet er enig med Jurisdiktionsudvalget i, at der bør lægges vægt på, at de pågældende bestemmelser enten vedrører seksuelt misbrug generelt og ikke kun seksuelt misbrug af børn eller vedrører handlinger, der ikke i praksis har sammenhæng med den situation, at en person med dansk tilknytning tager til udlandet for under midlertidigt ophold dér at foretage handlinger, som vedkommende ikke lovligt kan foretage her i landet.

Det skal dog understreges, at den omstændighed, at disse bestemmelser ikke foreslås indarbejdet i en særlig jurisdiktionsbestemmelse, ikke betyder, at danskers overtrædelse heraf i udlandet ikke vil kunne retsforfølges ved danske domstole. I disse situationer vil spørgsmålet om dansk straffemyndighed skulle afgøres efter de almindelige jurisdiktionsbestemmelser. I

denne sammenhæng vil det navnlig betyde, at straffemyndighed vedrørende handlinger foretaget i udlandet af danske statsborgere eller personer, der er bosat her i landet, forudsætter, at handlingen tillige er strafbar efter lovgivningen i gerningslandet, jf. straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2, eller at der er tale om en handling, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet, jf. straffelovens § 8, nr. 2.

Der kan være tilfælde, hvor en handling, der er omfattet af den foreslåede særlige jurisdiktionsregel, også kan indebære en overtrædelse af bestemmelser, der ikke er omfattet af den foreslåede regel, f.eks. straffelovens § 210 om incest eller § 216 om voldtægt. I et sådant tilfælde forudsætter en domfældelse for overtrædelse af sådanne bestemmelser, at disse også er strafbare i gerningslandet.

I det omfang tiltalen i sådanne sager eventuelt begrænses til at angå den bestemmelse, for hvilken kravet om dobbelt strafbarhed foreslås fraveget – eksempelvis således at der alene rejses tiltale for overtrædelse af § 222 og ikke tillige efter § 216 – er Justitsministeriet enig med udvalget i, at det ved strafudmålingen inden for rammerne af § 222 bør indgå som en skærpende omstændighed, at overtrædelsen af straffelovens § 222 er sket under anvendelse af vold eller trusel om vold.

5.2.2. Straffelovens § 7, stk. 1 og stk. 3, omfatter personer med dansk indfødsret og personer, der er bosat i den danske stat. Den nærmere afgrænsning af kriteriet »bosat i den danske stat« kan som anført af udvalget give anledning til en vis tvivl.

Som det fremgår ovenfor, har Jurisdiktionsudvalget ikke fundet anledning til i forbindelse med overvejelserne om dansk straffemyndighed i forhold til »sex-turisme« at stille nærmere forslag om afgrænsningen af den personkreds, hvis handlinger i udlandet bør være omfattet af dansk straffemyndighed efter bestemmelsen i straffelovens § 7.

Henset til, at dette spørgsmål vil indgå i Jurisdiktionsudvalgets generelle overvejelser om udformningen af de danske regler om jurisdiktion, har Justitsministeriet heller ikke fundet grundlag for at foreslå en særlig regulering af spørgsmålet i dette lovforslag.

5.2.3. I tilfælde, hvor hjemlen til dansk straffemyndighed findes i den generelle bestemmelse i straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2, er det afgørende, om gerningsmanden havde den relevante tilknytning til Danmark på påtaletidspunktet, mens straffemyndighed i medfør af § 7, stk. 3, forudsætter, at tilknytningen forelå på gerningstidspunktet.

Som omtalt har udvalget foreslået, at en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed i forhold til seksuelt

misbrug af børn kun skal gælde, hvis gerningsmanden var dansk statsborger eller var bosat i Danmark på det tidspunkt, hvor handlingen blev begået. Herved sikres det, at den særlige jurisdiktionsregel kun omfatter handlinger, som gerningsmanden foretager i udlandet efter det tidspunkt, hvor vedkommende har haft mulighed for og anledning til at gøre sig bekendt med indholdet af dansk lovgivning.

Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets forslag og begrundelsen herfor.

Strafforfølgning af forhold, der er begået inden den pågældende har opnået den nævnte tilknytning til Danmark, vil herefter som hidtil forudsætte, at forholdet også er strafbart i gerningslandet, jf. § 7, stk. 1, nr. 2.

5.2.4. En fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed ved seksuel udnyttelse af børn i udlandet vil gøre det muligt at retsforfølge danske statsborgere og personer bosat i Danmark for sådanne handlinger, selv om handlingen ikke er strafbar i gerningslandet. I sådanne tilfælde vil sagens gennemførelse i Danmark alene ske under hensyntagen til dansk lovgivning, jf. § 10, stk. 1.

Hvis handlingen derimod tillige er strafbar efter gerningslandets lovgivning, vil hjemlen for dansk straffemyndighed skulle søges i den almindelige bestemmelse i straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2, hvor det er afgørende, om gerningsmanden har tilknytning til Danmark på påtale tidspunktet. I så fald omfatter jurisdiktionskompetencen også handlinger, som gerningsmanden har foretaget i udlandet, før vedkommende blev dansk statsborger eller bosatte sig her i landet. I disse tilfælde skal der ved strafudmålingen som udgangspunkt tages hensyn til det strafmaksimum, der gælder efter gerningslandets lovgivning, jf. § 10, stk. 2. 1. pkt., medmindre der er tale om overtrædelse af § 245 a eller § 246, jf. § 245 om kvindelig omskæring, jf. § 10, stk. 2, 2. pkt.

Som nævnt ovenfor har Jurisdiktionsudvalget anført, at det vil stemme bedst overens med en fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed ved seksuel udnyttelse af børn, hvis disse sager som udgangspunkt alene afgøres under hensyntagen til dansk lovgivning – selv i tilfælde, hvor handlingen er strafbar efter gerningslandets lovgivning.

Udvalget har samtidig fremhævet, at dansk straffemyndighed efter den almindelige bestemmelse i § 7, stk. 1, nr. 2, imidlertid også omfatter handlinger, begået inden gerningsmanden fik tilknytning her til landet, og hvor vedkommende ikke har haft anledning til

at gøre sig bekendt med dansk lovgivning. Udvalget har derfor foreslået, at dette udgangspunkt alene bør gælde, hvis den fornødne tilknytning til Danmark forelå på gerningstidspunktet.

Justitsministeriet er enig heri, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, således at det udtrykkelig fremgår af § 10, stk. 2, 2. pkt., at der alene kan ses bort fra gerningslandets strafmaksimum, hvis gerningsmanden havde den relevante tilknytning til Danmark på gerningstidspunktet.

Hvis en person har begået seksuelt misbrug af børn i udlandet i tilfælde, hvor handlingen også er strafbar i gerningslandet, men på et tidspunkt, hvor gerningsmandens tilknytning til Danmark endnu ikke var etableret, jf. § 7, stk. 1, kan der fortsat straffes her i landet. I så fald gælder imidlertid de begrænsninger med hensyn til strafudmålingen, der fremgår af § 10, stk. 2, 1. pkt.

5.2.5. Som det fremgår ovenfor, har Jurisdiktionsudvalget bemærket, at der kan være en række tvivlsspørgsmål forbundet med at fastlægge dansk straffemyndighed vedrørende forsøg og medvirken i sager, hvor den fuldbyrdede handling ikke er strafbar i fuldbyrdeslandet, eller hvor der ikke efter lovgivningen i fuldbyrdeslandet er tale om en strafbar forsøgs- eller medvirkenshandling. Udvalget vil behandle disse spørgsmål nærmere i forbindelse med sine generelle overvejelser om dansk straffemyndighed og har i relation til spørgsmålet om seksuel udnyttelse af børn i udlandet begrænset sig til at pege på, at retstilstanden efter udvalgets opfattelse bør fastlægges på samme måde som ved kvindelig omskæring.

På den baggrund har Justitsministeriet fundet det rigtigst at lade yderligere regulering af disse spørgsmål afvente Jurisdiktionsudvalgets generelle overvejelser herom.

Den foreslåede bestemmelse vil således – på samme måde som den nugældende § 7, stk. 3, om kvindelig omskæring – medføre, at en forsøgs- eller medvirkenshandling med henblik på seksuel udnyttelse i udlandet vil være strafbar og undergivet dansk straffemyndighed, uanset om forsøgs- eller medvirkenshandlingen er foretaget her i landet eller i udlandet, og uanset om forsøgs- eller medvirkenshandlingen er straffri efter lovgivningen i det land, hvor udnyttelsen foretages. Dette indebærer, at personer, der er danske statsborgere eller herboende udlændinge på det tidspunkt, hvor den pågældende – efter gerningsstedets lovgivning straffri – handling foretages, vil kunne strafforfølges i Danmark.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Henset til det samlede antal sager, der behandles af justitsvæsenet, skønnes den foreslåede ophævelse af kravet om dobbelt strafbarhed i sager om seksuel udnyttelse af børn ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser og indeholder ikke EU-retlige aspekter.

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

6. Hørte myndigheder mv.

Til § 1

Betænkning nr. 1470/2006 om dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for Københavns Byret og for retterne i Odense, Århus, Aalborg og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Den Danske Dommerfuldmægtigforening, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Dansk Retspolitisk Forening, Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Børnerådet, Red Barnet, Dansk Røde Kors, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Dansk Ungdoms Fællesråd, Foreningen af Statsamtmand, Foreningen af Statsamtsjurister, Kommunernes Landsforening og Retssikkerhedsfonden.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilag 1 til lovforslaget er de foreslåede bestemmelser sammenholdt med de nugældende regler.

Til nr. 1 (straffelovens § 7, stk. 3)

Det foreslås at ændre straffelovens almindelige regler om dansk straffemyndighed for handlinger foretaget i udlandet for så vidt angår seksuel udnyttelse af børn.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at danske statsborgere og personer, som er bosat i den danske stat, kan straffes for sådanne handlinger, forsøg på og medvirken hertil, selv om handlingen ikke er strafbar i det land, hvor den er foretaget. Kravet om dobbelt strafbarhed i straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2, vil således ikke gælde ved seksuel udnyttelse af børn i udlandet.

Anvendelse af den foreslåede jurisdiktionsbestemmelse forudsætter, at gerningsmanden havde den nævnte tilknytning til Danmark på det tidspunkt, hvor handlingen blev foretaget. Er tilknytningen til Danmark først opnået efter gerningstidspunktet, vil spørgsmålet om dansk straffemyndighed skulle afgøres efter § 7, stk. 1, nr. 2, og dermed bero på, om det kan oplyses, at forholdet også er strafbart i gerningslandet.

Bestemmelsen vedrører tilfælde, hvor den seksuelle udnyttelse er foretaget uden for den danske stat og inden for et andet folkeretligt anerkendt statsområde, jf. henvisningen til straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2. Er handlingen foretaget uden for et anerkendt statsområde,

F. t. I. vedr. straffeloven

de – f.eks. på et udenlandsk skib på det åbne hav – gælder der ikke noget krav om dobbelt strafbarhed, og danske statsborgere og herboende personer kan straffes for alle handlinger, som efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder, jf. straffelovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse finder anvendelse ved nærmere opregnede tilfælde af seksuel udnyttelse af børn.

Omfattet af denne særlige jurisdiktionsbestemmelse, hvor der ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed, er således overtrædelse af straffelovens § 222, der angiver et absolut forbud mod samleje med et barn under 15 år. Tilsvarende gælder, hvis der er tale om anden kønslig omgængelse end samleje med et barn under 15 år, jf. § 224, jf. § 222, eller kønslig omgængelse med et barn under 15 år af samme køn, jf. § 225, jf. § 222.

Omfattet af den foreslåede bestemmelse er endvidere handlinger omfattet af straffelovens § 223 a, der omhandler børneprostitution i form af samleje mod betaling eller løfte om betaling med en person under 18 år. Tilsvarende gælder, hvis børneprostitutionen har karakter af anden kønslig omgængelse end samleje, jf. § 224, jf. § 223 a, eller kønslig omgængelse med en person af samme køn, jf. § 225, jf. § 223 a.

Den foreslåede jurisdiktionsbestemmelse skal også finde anvendelse i de tilfælde, hvor gerningsmanden alene har handlet uagtsomt i relation til den alder, der betinger strafbarheden i forhold til de øvrige bestemmelser, der indgår i opregningen, jf. den foreslåede henvisning til straffelovens § 226.

Omfattet af den foreslåede jurisdiktionsregel er desuden overtrædelse af straffelovens § 230, der vedrører brug af børn og unge under 18 år som pornomodeller til fotografier eller film med forsæt til at udbrede det pågældende materiale.

Endelig henvises i den foreslåede bestemmelse til straffelovens § 245 a og § 246, jf. § 245 a. Hermed videreføres indholdet af den nugældende § 7, stk. 3, der angiver en særlig jurisdiktionsbestemmelse ved tilfælde af kvindeligt omskæring.

I den foreslåede bestemmelse anvendes formuleringen »når handlingen er omfattet af...«, hvilket på samme måde som den eksisterende § 7, stk. 3, skal forstås med de udvidelser, der følger af straffelovens § 21 om forsøg og § 23 om medvirken. Der vil således ikke skulle stilles krav om dobbelt strafbarhed som betingelse for dansk jurisdiktion i forhold til forsøgs- og medvirkenshandling foretaget i udlandet.

I relation til forsøgs- og medvirkenshandling, der foretages her i landet, indebærer den foreslåede bestemmelse endvidere, at der er dansk jurisdiktion, selv om den handling, der fuldbyrdes eller er tiltænkt at skulle fuldbyrdes i udlandet, ikke er strafbar efter den dér gældende lovgivning.

Bestemmelsen vil således efter omstændighederne kunne danne grundlag for et medvirkensansvar, hvis et rejsebureau, der er hjemmehørende i Danmark, annoncerer med rejser til destinationer, der er kendt for eksempelvis børneprostitution, og dette sker med forsæt til »sex-turisme«.

Den foreslåede jurisdiktionsbestemmelse vil kun finde anvendelse i sager om seksuel udnyttelse af børn, der er foretaget i et land, hvor handlingen ikke er strafbar – enten fordi handlingen ikke er kriminaliseret, eller fordi der f.eks. er indtrådt forældelse af strafansvaret. Er handlingen foretaget i et land, hvor forholdet konkret kan straffes, vil dansk straffemyndighed således som hidtil følge af bestemmelsen i straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2. Det indebærer, at dansk straffemyndighed i sidstnævnte tilfælde også omfatter personer, der først er blevet danske statsborgere eller bosiddende her i landet i perioden mellem gernings-tidspunktet og påtaletidspunktet.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.2.-4.7. og 5.2.

Til nr. 2 (straffelovens § 10, stk. 2, 2. pkt.)

Den foreslåede ændring indebærer, at danske domstole ved strafudmålingen i sager om seksuelt misbrug af børn, der er foretaget i et land, hvor forholdet er strafbart, ikke vil være bundet af det strafmaksimum, der gælder i henhold til gerningslandets lovgivning, hvis gerningsmanden på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i Danmark.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.6. og 5.2.4.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Loven kan dog sættes i kraft helt eller delvist for Færøerne ved kongelig anordning.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 909 af 27. september 2005, som ændret senest ved lov nr. 1400 af 21. december 2005 foretages følgende ændringer:

§ 7. Under dansk straffemyndighed hører fremdeles handlinger, som en person, der har dansk indfødsret eller er bosat i den danske stat, har foretaget uden for denne,

- 1) for så vidt handlingen er foretaget uden for folkeretligt anerkendt statsområde, hvis handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder,
- 2) for så vidt handlingen er foretaget inden for sådant område, hvis den er strafbar også efter den dér gældende lovgivning.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til handlinger begået af en person, der har indfødsret eller bopæl i Finland, Island, Norge eller Sverige, og som opholder sig her i landet.

Stk. 3. I de i stk. 1, nr. 2, nævnte tilfælde, hører en handling, som er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat, dog under dansk straffemyndighed, selv om den ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde, når handlingen er omfattet af § 245 a eller § 246, jf. § 245 a.

1. § 7, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* I de i stk. 1, nr. 2, nævnte tilfælde hører en handling, som er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat, dog under dansk straffemyndighed, selv om den ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde, når handlingen er omfattet af

- 1) § 222,
- 2) § 223 a,
- 3) § 224, jf. § 222 eller § 223 a,
- 4) § 225, jf. § 222 eller § 223 a,
- 5) § 226,
- 6) § 230,
- 7) § 245 a eller
- 8) § 246, jf. § 245 a.«

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 10. ...

Stk. 2. I de i stk. 7, stk. 1 og 2, nævnte tilfælde kan der, hvis handlingen er begået inden for fremmed folkeretligt anerkendt område, dog ikke idømmes strengere straf end hjemlet ved gerningsstedets lovgivning. Dette gælder dog ikke, når handlingen er omfattet af § 245 a eller § 246, jf. § 245 a.

2. § 10, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Dette gælder dog ikke for en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret eller var bosat i den danske stat, når handlingen er omfattet af:

- 1) § 222,
- 2) § 223 a,
- 3) § 224, jf. § 222 eller § 223 a,
- 4) § 225, jf. § 222 eller § 223 a,
- 5) § 226,
- 6) § 230,
- 7) § 245 a eller
- 8) § 246, jf. § 245 a.«

Til lovforslag nr. L 200. Skriftlig fremsættelse (29. marts 2006)

Justitsministeren (Lene Espersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af straffeloven (Dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet).

(Lovforslag nr. L 200).

Regeringen lægger vægt på, at danske statsborgere ikke bør kunne slippe for strafansvar for seksuelt misbrug af børn, selv om forholdet begås i udlandet. Også som led i en samlet international indsats mod seksuel udnyttelse af børn i 3. verdenslande finder regeringen derfor, at straffelovens regler om dansk straffemyndighed bør indrettes således, at man ikke kan unddrage sig strafansvar efter danske regler ved at foretage handlingerne under (midlertidige) ophold i et land, hvor forholdet ikke er strafbart.

Hovedformålet med lovforslaget er således at gøre det muligt at straffe danske statsborgere og herboende udlændinge, der i udlandet foretager seksuel udnyttelse af børn, selv om den pågældende handling ikke er strafbar i det land, hvor den er begået.

Lovforslaget bygger på en delbetænkning fra Justitsministeriets Jurisdiktionsudvalg om dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet (betænkning nr. 1470/2006).

De gældende regler i straffeloven medfører, at dansk straffemyndighed i forhold til handlinger foretaget i udlandet af en person, der har dansk indfødsret eller er bosat her i landet, som udgangspunkt forudsætter, at den pågældende handling tillige er strafbar efter gerningslandets

lovgivning (kravet om dobbelt strafbarhed). Straffeloven indeholder en enkelt undtagelse hertil, idet der ved kvindelig omskæring ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed.

Lovforslaget indebærer, at denne undtagelse udvides til også at omfatte en række nærmere angivne straffelovsbestemmelser vedrørende seksuel udnyttelse af børn. Efter lovforslaget skal der således ikke stilles krav om dobbelt strafbarhed, hvis en dansk statsborger eller herboende udlænding har samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje med et barn under 15 år, hvis vedkommende har samleje eller anden kønslig omgængelse med en prostitueret under 18 år, eller hvis vedkommende anvender børn eller unge under 18 år som pornomodeller.

Ved pådømmelse i Danmark af strafbare forhold begået i udlandet kan danske domstole i dag som hovedregel ikke idømme en straf, som overstiger det strafmaksimum, der gælder efter gerningslandets lovgivning. En undtagelse herfra gælder efter straffeloven i sager vedrørende kvindelig omskæring. Det foreslås, at denne undtagelse udvides til at også at omhandle de bestemmelser om seksuelt misbrug af børn, som foreslås undtaget fra kravet om dobbelt strafbarhed. Dette medfører, at danske domstole ikke vil være bundet af strafmaksimum i gerningslandet i de tilfælde, hvor gerningsmanden havde dansk indfødsret eller var bosat i Danmark på gerningstidspunktet.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til Det Høje Tings velvillige behandling.